

Instruks

Instruks for styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter

Fastsatt 16. februar 2023, gjeldende fra 1. mars 2023

Instruks for styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet den 16. februar 2023.

1. Innledning

Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter er hjemlet i lov og forskrift om forskningsavgift på landbruksprodukter. Fondet og forvaltning av dette er underlagt bevilgningsreglementet, reglement for økonomistyring i staten og bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt bestemmelsene), jf. også rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og veiledningsnotat fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring om statlige fond.

Fondets midler er statlige og forvaltes av et styre. Denne instruksen beskriver styrets ansvar og myndighet og rapporteringskrav tilknyttet fondet.

2. Formål, mål og målgrupper

Fondets formål, jf. § 1 i ovennevnte lov, er å sikre økonomisk grunnlag for forskning knyttet til landbruksprodukter som nyttes til ervervsmessig framstilling av nærings- og nytelsesmidler. Inntektene i fondet skal finansiere utgifter over statsbudsjettet til forskning innen de produksjoner som det kreves inn avgift fra.

Målene som knytter seg til ordningen er de landbruks- og matpolitiske målene på matområdet. Disse fremgår av Landbruks- og matdepartementets budsjettproposisjon. Kunnskap utviklet med støtte fra fondet skal bidra til å nå disse målene.

Målgrupper for kunnskap utviklet med støtte fra ordningen er næringsaktører i hele verdikjeden fra primærlandbruket til industri og handels- og forbrukerleddet samt offentlige aktører som har et ansvar på matområdet.

Fondet skal ikke registreres i enhetsregisteret fordi det anses å være en formuesmasse og ikke en egen virksomhet, jf. bestemmelsene pkt. 3.6.4.

3. Fondets inntekter og utgifter

Fondets inntekter kommer fra avgift på forbruk av norskproduserte og importerte landbruksprodukter, inklusive fôrkorn. Forskrift om forskningsavgift på landbruksprodukter gir føringer for innkreving og forvaltning av midlene. Inntektene føres på kapittel 5576, post 70.

Fondets utgifter bevilges via statsbudsjettet på kapittel 1137 post 54 Næringsrettet matforskning mv. Bevilgningen på statsbudsjettet fastsettes med grunnlag i inntektsføring av avgift det enkelte år.

4. Styret

For å fremme formålet etter pkt. 2 skal fondet ha et styre bestående av syv medlemmer. Departementet oppnevner medlemmene med personlige varamedlemmer etter forslag fra¹:

- Landbruks- og matdepartementet (leder)
- Norges Bondelag
- Norsk Bonde- og Småbrukarlag

¹ Styremedlemmer fra Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Landbruks- og matdepartementet oppnevnes også som medlemmer av styret for FoU-midler over jordbruksavtalen.

- Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
- Norsk Landbrukssamvirke
- Næringslivets Hovedorganisasjon
- Hovedorganisasjonen Virke

For å oppfylle krav i forskriften om representasjon av begge kjønn i statlige utvalg, styrer, råd, delegasjoner mv., skal det oppnevnes til sammen 3 kvinner og 3 menn fra organisasjonene. Representant og vara fra hver organisasjon skal ha ulikt kjønn.

Ut over dette gjelder følgende:

- a) Styreleder oppnevnes for to år av gangen. Øvrige medlemmer oppnevnes for 3 år.
- b) Departementet oppnevner nestleder fra en av organisasjonene. Denne fungerer som leder ved styreleders forfall. Når vara for leder deltar i møter, stiller denne som ordinært medlem.
- c) Nestleder trer inn i styret for FoU-midler over jordbruksavtalen i de tilfeller der representant for organisasjon i dette styret melder seg inhabil i en sak.
- d) Fondsstyret er beslutningsdyktig når minst fem medlemmer er til stede. Vedtak fattes med simpelt flertall. Ved stemmelikhet har møteleder dobbeltstemme. Det skal føres protokoll over styrets møter.
- e) Ved tildelinger uansett størrelse gjelder forvaltningslovens bestemmelser § 6 til § 10 om habilitet.
- f) Styrets møter samordnes med møter i styret for ordning med FoU-midler over jordbruksavtalen for å sikre en helhetlig, effektiv og fleksibel forvaltning av midlene i de to ordningene.
- g) Norges Forskningsråd kan delta i styrets møter med observatør.
- h) Departementet kaller inn til kontaktmøter med styret etter behov.

5. Godtgjørelse

Godtgjørelse til styrets medlemmer følger satser som fremgår av Statens personalhåndbok. Reise- og kostgodtgjørelse følger statens satser.

6. Forvaltning av fondets midler

Følgende føringer gjelder for forvaltning av fondets midler:

- a) Styret disponerer fondets midler i tråd med lov og forskrift om forskningsavgift samt føringer gitt i denne instruks. Forslag til budsjett for kommende budsjettår skal sendes til departementet innen 1. november året før for godkjenning.
- b) Fondets midler skal disponeres til forskning innenfor de produktgrupper som er avgiftspliktige. Fordeling av midler til faglig aktivitet innenfor den enkelte produktgruppe skal over tid være om lag den samme som avgiftsinnbetalingen fra hver av disse.
- c) Midler som ikke tildeles som grunnfinansiering til Nofima AS skal som hovedregel tildeles etter åpen utlysning og konkurranse. Dette er til forskningsprosjekter, forprosjekter etc.

- d) Prosjektsøknader skal vurderes ut fra følgende tildelingskriterier: relevans for fondets målgrupper, faglig kvalitet og hvordan de svarer på den aktuelle utlysningen.
- e) Styret tar stilling til utlysninger, egenandel fra prosjekteiere, innretning av søknadsprosessen, oppfølging av innvilgede prosjekter o.l.
- f) Fondet skal i hovedsak finansiere forskning der prosjektresultatene er åpent tilgjengelig.
- g) Styret skal bidra til god koordinering av fondets tildelinger med midler som forvaltes av styret for FoU-midler over jordbruksavtalen og midler som forvaltes av Norges forskningsråd.
- h) Styret kan inngå en avtale med Forskningsrådet som regulerer overordnede rammer for samarbeidet. Styret kan i visse tilfeller delegere vedtaksmyndighet til Forskningsrådet. Da er det krav om å utarbeide et årlig oppdragsbrev som beskriver økonomisk ramme, oppfølging og kontroll.
- i) Styret skal sikre en tilstrekkelig fondskapital til å møte uforutsette hendelser. Det kan ikke gis bindende tilsagn om midler fra fondet ut over den til enhver tid innestående fondskapitalen.
- j) Som tilskuddsforvalter har styret ansvar for å følge opp bestemmelse i reglement for økonomistyring i staten (§ 16) om å gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor styrets ansvarsområder og aktiviteter.
- k) Styret skal arbeide for at ny kunnskap fra forskning raskt gjøres tilgjengelig for potensielle brukere av kunnskapen. Innsats og resultater fra styrets arbeid skal profileres på egnet måte. Der det er formålstjenlig bør medieprofilering skje i samarbeid med departementet.

7. Finansiering av Nofima AS

Styret har en særlig plikt til å tildele midler til Nofima AS. Midlene skal disponeres til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging i instituttet innenfor Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde. Styret er ansvarlig for at midlene til Nofima AS tildeles i samsvar med regelverket om offentlig støtte.

8. Sekretariat for styret

Landbruksdirektoratet yter sekretariatsfunksjoner til styret, herunder blant annet administrasjon og regnskapsføring for ordningen. Styret kan delegere oppgaver til direktoratet.

9. Internkontroll

Styret har ansvar for at det er etablert en effektiv internkontroll av fondet som forhindrer styringssvikt, feil og mangler, jf. reglementets §14 og bestemmelsenes punkt 2.4. Internkontrollen skal være tilpasset risiko, vesentlighet og egenart. Styret har ansvar for at gjennomførte kontroller kan dokumenteres. Internkontrollen skal utformes og gjennomføres slik at den gir rimelig grad av sikkerhet for at målene som gjelder for fondet nås. Fondet skal ha en effektiv drift, pålitelig rapportering i tillegg til at lover og annet regelverk skal følges.

10. Dekning av kostnader

Finansiering av driften av sekretariatet fastsettes ved departementets behandling av årsbudsjettet for fondet. Kostnad for kjøp av tjenester fra Norges forskningsråd avklares i samarbeidsavtalen mellom Forskningsrådet og styret.

11. Plassering av fondskapitalen

Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter er et statlig B2-fond knyttet til statens konsernkontoordning. Fondets kapital skal være plassert som innskudd på folio i Norges Bank i henhold til bevilgningsreglementet § 14. Fondets betalingsformidling i form av inn- og utbetalinger skal skje gjennom statens konsernkontoordning, jf. Finansdepartementets rundskriv R-104.

Oppgjørskontoen i Norges bank er rentebærende. Finansdepartementet har fastsatt at fondskapitalen har flytende rente, knyttet til renten på kortsiktige statspapirer. Finansdepartementet fastsetter rentesatsen for fondet. Rentene skal benyttes til fondets formål.

12. Årsrapport og årsregnskap

Styret skal avgi årsrapport og årsregnskap for fondet, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.3.3. Punktet gjelder både for statlige virksomheter og statlige fond. Det vises også til R-115 *Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap*. Rapporten skal ha følgende struktur:

- I. Leders beretning
- II. Introduksjon til fondet og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll
- V. Vurdering av framtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Årsregnskapet skal avlegges i henhold til Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.4.6. Fondsregnskapet skal føres etter kontantprinsippet.

Årsrapporten skal sendes Landbruks- og matdepartementet innen 15. mars etter at regnskapsåret er avsluttet. Årsregnskapet skal legges frem for revisjon innen den frist Riksrevisjonen fastsetter.

Årsrapporten og revisjonsberetning skal publiseres på nett innen 1. mai.

13. Statsregnskapet

Styret har ansvar for rapportering fra fondet til statsregnskapet i henhold til bestemmelsenes punkt 3.5.6 med følgende tilpasninger:

- Månedlig rapportering skal skje ved innsending av en likvidrapport. Likvidrapporten skal inneholde regnskapsopplysninger om inngående og utgående saldo og endringer i perioden på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Likvidrapporten skal avstemmes med fondets regnskap før rapporten sendes til statsregnskapet.
- Ved årets slutt skal virksomheten rapportere saldo på fondets oppgjørskonto i Norges Bank til kapitalregnskapet via overordnet departement.

Videre skal Landbruksdirektoratet rapportere på fondets oppgjørskonto i Norges Bank i kapitalregnskapet via Landbruks- og matdepartementet. Departementet skal ha kopi av månedlig likviditetsrapport.